

Eymt mál

RÆTTILIGT stríð hevur tikið seg upp ímillum Noreg og Ísland um fiskiskap í Barentshavinum. Hetta stríð kemur í kjalarvorrinum á fiskiskapinum hjá teimum trolarum skrásettum í triðja landi men við føroyskari manning, sum hava fiskað bæði í Svalbardøkinum og í altjóða sjógvi í Barentshavinum. Í gjár visti útvarpið at siga frá, at ikki færri enn 25 íslenskir skip eru á veg á leiðina teir kalla "Smutthullet" ella "Loynikrókurin". Hetta er altjóða sjógvur, sum liggur innanfyri 200. fjórðinga búskaparligu økini hjá bæði Noregi og Ruslandi og er ikki fevnt av Svalbardtraktatini. Skip hava tí rætt til at fiska í økinum, uttan at norðmenn, sum annars hava eftirlitið um hendi í Svalbardøkinum, kunnu gera nakað.

MEN norðmenn vilja vera við, at júst loynikrókurin er sera týðningarmikil fyri allan fiskiskapin í Barentshavinum, tí hann er uppvakstrarøki fyri toskin. Ein ógvuslig veiða har uttan nakað eftirlit kann tí hava álvarsligar avleiðingar fyri fiskiskapin annars í Barentshavinum.

FØROYA landsstýrið hevur valt at ganga norðmonnum á mæti í málinum, tá tað snýr seg um at forða skipunum at avreiða í Føroyum. Tummas Arabo, landsstýrismaður sigur, at hann hevur heitt á virkini um ikki at taka ímóti fiski frá hesum skipum, men reiðarin á tveimum av skipunum, ið er føroyingur, sigur, at talan er ikki um eina áheitan men um eitt forboð. Hann heldur tað vera púra burturvið av landsstýrinum at stuðla norðmonnum og biður landsstýrið heldur hyggja eftir, hvussu íslendingar bera seg at. Teir lata seg

ikki trumpla niður av norðmonnum.

TAD er greitt, at fiskiskapurin í umstríðna øki er at meta sum Akilles-hælur hjá norskum fiskivinnuáðugamálum. Tí norðmenn fáa einki gjørt móti skipunum, tí tey fiska lógliga. Hetta vita norðmenn og tí hava teir eisini roynt at leggja trýst á stjórnirnar í bæði Føroyum og Íslandi. Íslendskir fiskimenn halda seg ikki gera nakað skeivt men vísa heldur til, hvussu norðmenn sjálvir royna at trároyna allar stovnar teir kunnu koma til í altjóða sjógvi. Eitt nú fiska norsk skip kongafisk norðan fyri Ísland. Í samrøðu við Sosialin í dag leggur reiðarin á dominikansku skipunum heldur ikki fingrar í millum. Hann heldur ikki, at norðmenn eiga at spæla so góðir, tí sjálvir eru teir serfrøðingar í at trároyna allar altjóða leiðir.

ÁHUGAVERT verður at síggja, hvussu leikur nú fer fram. Vónandi koma partarnir til sættis onkursvegna. Føroyingar eiga í hvussu er at royna at fáa sum mest burtur úr á fjarleiðum. Eru møguleikar, sum vit ikki hava troyst men sum vit hava fullan rætt til, so eiga vit eisini at kanna teir. Íslendingar hava so lagt eystur í hav við øllum sínum flota. Hetta fær sjálvandi føroyingar at umhugsa alla støðuna. Er tað veruliga so, at vit kunnu fáa meira burtur úr í Barentshavinum spyr onkur! Landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum sigur, at vit eiga at halda okkum til gjørdar avtalur um veiðuna í Barentshavinum. Hetta er so almenni politikkurin og tiskil hann, sum fiskivinnan má halda seg til. Nú verður áhugavert at frætta, hvat andstøða á tingi og annars umboð fyri vinnuna halda um aktuella støðuna.

Jørmund Vágadal, reiðari á dominikansku trolarunum:

Vit hava onga lóg brotið!

-Skipini eru dominikansk. Føroyingar sigla á øllum heimsins høvum, og í hesum forinum sigla føroyingar eisini við dominikanskum skipum. Hetta málið hevur tí einki við Føroyar og føroyingar at gera. Tað er eitt mál millum Dominikanska Lýðveldið og Noreg og snýr seg um Svalbardsáttamálan. Hetta var eisini tað eg segði Tummasi Arabo, fiskimálaráðharra, áðrenn hann legði seg út í málið við at rætta norðmonnum hondina.

Hetta sigur Jørmund Vágadal, reiðari á teimum báðum dominikansku trolarunum, sum hava verið atvoldin til stríðið í Barentshavinum. Vágadal ætlar sær ikki at gevast á hondum, tí hann ella manningarnar hava onga lóg brotið. Hann hevur júst havt fund við dominikanska uttanríkisráðharran, sum nú hevur sent norðmonnum bræv, har m.a. verður biðið um at fáa tillutað kvotur sum partur av Svalbardtraktatini.

Jørmund Vágadal metir útspælið hjá Tummasi Arabo, fiskimálaráðharra í spurninginum um dominikansku skipini at vera eitt fullkomið bann hjá bátunum at avreiða í Føroyum. -Eg havi tosað við Arabo um hetta, so eg veit, hvat eg tosi um. At hann sigur, at hann hevur ikki givið nøkrum boð men heitt á virkini um ikki at taka fisk frá skipunum er ov bíligt.

Jørmund Vágadal vísir á, at tá Tummas Arabo fer

út í fjölmiðlarnar og heitir á virkini um ikki at keypa fisk frá dominikansku skipunum, og hann har-umframt heitir á sjóverjuna at hava eyguni við bátunum, um teir koma inn í føroyskt sjóøki, kann tað ikki leggjast út sum nakað annað enn eitt veruligt forboð móti, at bátarnir koma til Føroya.

Áheitan frá norðmonnum

-Eg ringdi persónliga til Tummas Arabo úr Íslandi

og spurdi, hví hann gjordi hetta. Hann svaraði mær, at tað var komin ein áheitan úr Noregi um hetta málið, og landsstýrið fór tiskil at geva bátunum forboð at koma til Føroya. Tá eg spurdi hann, hvat hendi, um skipini kortini komu til Føroya, segði landsstýrismaðurin, at landsstýrið fórat brúka øll vápn til tess at fyrbyggja, at bátanir vóruð lossaðir. Hann segði eisini, at bátarnir í allar mátar vóru óynsktir í Føroyum.

Jørmund Vágadal sigur seg tí vera komnan til ta niðurstøðu, at ráðharrin hevur givið hesum skipum fullkomið bann at koma til Føroya.

Mist nógvar pengar

Upp á fýrspurning hví tað er so umráðandi at stevna fiskimálaráðharranum sigur Jørmund Vágadal, at reiðarrið hevur mist nógvan pening júst av umrøddu orsök. -Vit hava h a v t n ó g v a r

eykaútreiðslur av at skula landa í Íslandi. Vit høvdu m.a. gjørt avtalur í Føroyum við eitt nú oljufelag, men varð hon var ongum. Í Íslandi kostar oljan útvið 35 oyru meira fyri liturin. Harafrat kemur endurgjald fyri "tort og svie", sum hann málber seg.

Jørmund Vágadal umhugsar í løtuni, um hann skal stevna fiskimálaráðharranum. Málið er til viðgerðar hjá saksførara.

Fund við uttanríkisráðharran

Málið um fremmandu trolararnar, sum fiska í altjóða sjógvi í Barentshavinum og um teir mongu íslensku, sum nú eru á veg á leiðina, er í løtuni við at elva til stríð millum Noreg og Ísland.

Jørmund Vágadal, sum er reiðari á tveimum av skipunum, sum eru skrásett í Dominikanska Lýðveldinum og sum hava fiskað í Barentshavinum móti norskum vilja, er júst heimafturkomin av fundi við uttanríkisráðharran í Dominikanska Lýðveldinum. Hesin hevur fingið eitt mótmæli frá norskum stjórnini móti fiskiskapinum og fer nú at senda norðmonnum svar.

-Sjálvandi vilja vit fyrst og fremst loysa hetta málið upp á ein diplomatiskan máta sigur Jørmund Vágadal.

Hava ikki brotið nakra lóg

-Men hvussu kennir tú tað at koma heimaftur og av sumnum at vera mettur sum sjórænari?